

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål B

Af artiklen ”Jurister: Miljøstyrelsen blåstempler ulovlig udledning af miljøfarlige stoffer”, dr.dk, den 8. januar 2023, fremgår det, at Miljøstyrelsen har siddet to advarsler fra henholdsvis september 2021 og februar 2022 fra Kammeradvokaten om, at det ikke er lovligt at importere det miljøfarlige spildevand fra Norge, overhørig. Vil ministeren redegøre for, hvorfor Miljøstyrelsen har siddet advarslerne fra Kammeradvokaten overhørig, og vil ministeren desuden svare på, om han er villig til at trække importtilladelsen til RGS Nordic tilbage?

Samrådsspørgsmål C

En juraprofessor anfører i artiklen ”Jurister: Miljøstyrelsen blåstempler ulovlig udledning af miljøfarlige stoffer”’, dr.dk, den 8. januar 2023, at Miljøstyrelsens vejledning om udledning af miljøfarlige stoffer ikke er i overensstemmelse med gældende ret. Vil ministeren redegøre for, hvorfor Miljøstyrelsen har offentliggjort en vejledning, der ikke er i overensstemmelse med gældende ret, herunder hvorfor den daværende miljøminister har siddet

embedsværkets bekymring for, at den i vejledningen anviste udledning af miljøfarlige stoffer efterfølgende kunne blive erklæret ulovlig, overhørig?

Samrådsspørgsmål D

Det fremgår af artiklen ”Jurister: Miljøstyrelsen blåstempler ulovlig udledning af miljøfarlige stoffer”, dr.dk, den 8. januar 2023, at 12 virksomheder pt. afventer en ny miljøgodkendelse fra Miljøstyrelsen til udledning af spildevand med miljøfarlige stoffer, og at ca. 15 virksomheder står til at skulle have revurderet deres miljøgodkendelse om udledning af miljøfarlige stoffer. Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil forholde sig til disse sager, hvis grænseværdien for de miljøfarlige stoffer i vandområderne, der planlægges udledt til, allerede er overskredet?

Svar

Mange tak for spørgsmålene.

Da jeg trådte til som miljøminister, bad jeg Miljøstyrelsen om en grundig gennemgang af sagen om import af olieholdigt spildevand fra Norge og vejledningen om blandingszoner. For mig at se er det grundsubstansen. Rapporten er færdiglavet og

blev præsenteret for miljøordførerne på møde i ministeriet den 1. februar, og den er også offentliggjort og delt med Folketinget.

De vurderinger, Miljøstyrelsen har stået overfor, har været juridisk vanskelige og har krævet indgående kendskab til både spildevandet, behandlingen og vandmiljøets tilstand og selvfølgelig også EU's regelsæt. Miljøstyrelsens konklusion i gennemgangen er, at der både, når det angår import og vejledningen, er handlet inden for reglerne.

IMPORT

Lad os så tage importen først. For import og eksport af affald inden for EU er der to parallelle regelsæt:

Et for affald, der skal nyttiggøres, og et for affald, der skal bortskaffes. Når der er tale om affald til bortskaffelse, ja, så kan vi med forordningen i hånden som udgangspunkt afvise importen. Er der derimod tale om nyttiggørelse, ja, så er det klare udgangspunkt, at så kan man som nation ikke afvise en import.

Ofte står det ret klart, om hovedformålet er bortskaffelse eller nyttiggørelse. Men der er også tvivlstilfælde. Den her sag har netop sat lup på præcis det spørgsmål, bortskaffelse eller nyttiggørelse.

Det er netop baggrunden for, at Miljøstyrelsen valgte at spørge Kammeradvokaten til råds. Det gjorde de, før jeg tiltrådte, men jeg synes, at det var klogt at gøre.

Kammeradvokaten skulle gennemgå de regler og EU-domme, der er på området. Målet var at opstille kriterier, som Miljøstyrelsen kunne bruge i tvivlstilfælde.

Kriterier, som kan hjælpe med at afgøre, om der er tale om nyttiggørelse eller bortskaffelse. Kammeradvokaten kommer frem til seks kriterier, som Miljøstyrelsen kan bruge.

Med udgangspunkt i Kammeradvokatens rådgivning og de seks kriterier samt indhentning af miljøfaglige og tekniske informationer fra både kommunen (Slagelse) og virksomheden (RGS Nordic) er Miljøstyrelsen nået frem til, at der er i den konkrete sag er tale om nyttiggørelse.

Det er fortsat Miljøstyrelsens vurdering også efter at have lavet en grundig gennemgang af sagen på ny.

KAMMERADVOKATENS VURDERING

Det er rigtigt, at Kammeradvokaten tilbage i september 2021 i forbindelse med rådgivningen om de seks kriterier umiddelbart vurderede, at der i den konkrete sag er mest, der taler for bortskaffelse.

Her skal man også være opmærksom på, at Kammeradvokaten også skrev, at det i sidste ende beror på en konkret faglig vurdering. En vurdering, som Miljøstyrelsen har til opgave at foretage, og som kræver et indgående miljøfagligt kendskab til både affald og behandling af affald.

På baggrund af den medieomtale, som der har været inden for de seneste par måneder, og Miljøstyrelsens grundige gennemgang har styrelsen i midten af januar i år holdt et opfølgende møde med Kammeradvokaten for at sikre sig, at styrelsen har forstået rådgivningen korrekt.

Af referatet fra mødet står det klart, at Miljøstyrelsen har fulgt Kammeradvokatens rådgivning, og at Kammeradvokatens notater ikke indeholder advarsler.

HANDLING – IMPORT

Så, når Miljøstyrelsen kommer frem til, i den konkrete sag og på det nuværende juridiske grundlag, at der er tale om nyttiggørelse, så er det ikke muligt politisk at gå en anden vej. Det indskrænker den politiske mulighed, der måtte være. Det ville være en anden situation, hvis det var til bortskaffelse. Men når styrelsen altså siger, at det er til nyttiggørelse, så er det ikke politisk muligt at gå en anden vej.

Som minister skal jeg sikre, at reglerne bliver fulgt. Og hvis man bliver opmærksom på, at der ikke følges nogle regler, skal jeg sikre, at der hurtigst muligt bliver rettet op. Miljøstyrelsen vurderer, at vi skal tage imod affaldet. Den vurdering er Miljøstyrelsens, og den vurdering er jeg nødt til at følge.

Og for at besvare samrådets første spørgsmål, så skal der selvfølgelig helt generelt rettes op, hvis der er givet en tilladelse, som der ikke skulle være givet.

Det er dog fortsat Miljøstyrelsens vurdering, at det ikke er tilfældet her.

Det er sådan reglerne er i dag. Men regler er jo ikke stentavler. De er jo lavet politisk. Her har vi at gøre med EU-regler, men de er så lavet af politikere fra EU's lande, som mødes og drøfter det her.

Som jeg sagde på sidste samråd, så tog jeg sagen op, da jeg mødtes med EU's miljøkommissær Sinkevičius fredag før vinterferien.

Kommissæren lyttede og lovede at tage de danske input med tilbage til Bruxelles. Jeg har mødtes mange gange med kommissærer, og de lover ikke mere, end de kan holde på sådan nogle møder. Næste skridt er, at vores eksperter, altså fra Danmark og EU-kommissionen, inden længe sætter sig sammen og ser videre på mulighederne.

Men der er også tale om forhandlinger, som er komplicerede, så jeg kan ikke sige andet end, at vi har gjort det, jeg sagde på forrige samråd, og at vi arbejder videre på det tekniske spor.

Så kan det lade sig gøre at ændre dem? Ja, det kan det selvfølgelig, men hvor realistisk er det at få det gjort lige nu? Det er for tidligt at lave den endelige politiske konklusion på det.

LOVLIGHED AF VEJLEDNINGEN

Og nu til spørgsmålene om Miljøstyrelsens vejledning om udledning af miljøfarlige stoffer.

Vejledningen skal hjælpe bl.a. kommunerne med, hvilke krav de skal stille til virksomheder og andre, som søger om lov til at udlede spildevand.

Vejledningen skal sørge for, at sagsbehandlere i Miljøstyrelsen og kommunerne stiller skrappe nok krav til, at vi kan få et godt vandmiljø.

Før den nye vejledning var det op til den enkelte kommune at vurdere, hvornår en udledning var så ubetydelig, at det ikke forringer vandmiljøet. Den vurdering var op til kommunerne at foretage. Kommunerne efterspurgte derfor en vejledning, altså hvordan man skal fortolke det her.

Og her kommer blandingszoner ind i billedet.

Blandingszoner er et mindre område omkring et udledningspunkt, hvor stofferne må overskride grænseværdierne for god tilstand. Det er afgørende, at udledningen ikke forringer vandmiljøets tilstand generelt.

Hvis der er mange stoffer i forvejen - de af jer som var med på sidste samråd kan måske huske det her kort med meget rødt omkring Danmark, for der er mange steder hvor vi har overskridelser, dvs. hvor der er mange stoffer i forvejen - så kan der kun tillades udledninger, som ikke har betydning for at få et godt vandmiljø. Det vil for mange stoffer være under, hvad der fysisk kan måles. Så det er beregninger, man kan simpelthen ikke måle det, men det vil være en beregning.

Det følger af EU-reglerne, at der skal arbejdes på at gøre blandingszonen mindre. Virksomhedens tilladelse kan også tages op igen, hvis der bliver udviklet ny teknologi.

Ministeriet har undersøgt og fået at vide, at andre EU-lande også tillader udledninger til vandområder, hvor der ikke er god tilstand, og dermed fortolker EU-reglerne på samme måde.

Det vil jeg gerne have genbekræftet. Derfor har jeg også bedt om, at vi kontakter de lande igen for at høre, hvordan de konkret griber det an. For er der

noget, vi kan lære ift. tolkningen af EU's regler, så skal vi selvfølgelig også gøre det.

OM PROCESRISIKO

I sagen har der været snak om, hvad "procesrisiko" betyder. At der er en procesrisiko betyder ikke, at noget er ulovligt.

Men sagen er den, at EU-regler er desværre ikke altid klare og entydige. I dette tilfælde har der været et fortolkningsrum om, hvordan vandrammedirektivets regler skulle forstås. Det gælder særligt i forhold til, hvad de juridiske muligheder er for at udlede, når der i forvejen er for høje koncentrationer.

Procesrisiko betyder, at man ikke kan *udelukke*, at EU-domstolen ville komme frem til en anden konklusion, da der ikke findes en EU-dom om fortolkningen af reglerne i en lignende sag.

Vejledningen bliver blandt andet brugt i sager, hvor virksomheder har omlagt til grønne løsninger, som reducerer den samlede miljøpåvirkning og CO₂-udledning, men hvor der er miljøfarlige stoffer i spildevandet. Det er f.eks. virksomheder, som har omlagt energiforsyningen til afbrænding af træ, hvor der vil være få gram kviksølv i spildevandet, men en langt bedre løsning end den der var før.

Det har været vigtigt med skrappe krav, så kun virksomheder som ligger i toppen med at rense spildevandet kan få lov til at udlede.

Virksomheder skal som minimum leve op til miljøkrav, som svarer til den bedste tilgængelige teknologi. Og hvis der er behov for det for at beskytte vandmiljøet, skal der stilles endnu strengere krav.

AFVENTENDE MILJØGODKENDELSER

Det er miljømyndighederne, som giver miljøgodkendelserne. For de 12 konkrete miljøgodkendelser nævnt i samrådsspørgsmålet er Miljøstyrelsen miljømyndighed.

Miljømyndighederne skal stille vilkår, som sikrer beskyttelsen af vandmiljøet.

Der kan som sagt kun tillades udledning til et vandområde, hvor grænseværdierne for god tilstand er overskredet, hvis udledningen ikke forringer vandområdets tilstand.

Udledningen må altså ikke forhindre, at vandområdet kan komme i god tilstand.

Der er lavet en vejledning, som kan hjælpe miljømyndighederne i deres vurderinger. Den er vurderet at være i overensstemmelse med EU-retten, og den står Miljøstyrelsen inde for.

SKRAPPERE KRAV

Når det er sagt, vil jeg gerne se på, om vi kan stramme kravene til udledning af de mest problematiske stoffer, dér hvor vandmiljøet i forvejen har det dårligt.

Der findes desværre allerede i dag mange stoffer i vores vandmiljø. En del af dem er udledt for mange år siden. Det er jo ikke en generationsforurening som sådan, men det er jo generationers forurening vi har med at gøre her. Og mange steder findes de i så høje koncentrationer, at vandmiljøet er i dårlig tilstand omkring Danmark.

Mange stoffer vil med tiden blive nedbrudt, mens andre er svære at komme af med. Det er derfor de kaldes "evighedskemikalier". Vi skal være særligt opmærksomme på at begrænse udledningen af disse stoffer.

Derfor har jeg bedt mit ministerium om at se på, om vi kan stramme kravene til udledning af de værste stoffer – evighedskemikalierne - dér hvor vandmiljøet i forvejen har det dårligt.

Det er f.eks. de stoffer, som hober sig op i fisk og mennesker og ikke forsvinder igen, når de først er i miljøet.

Jeg vil nu finde ud af, om det kan være hensigtsmæssigt at skærpe kravene til nogle af

stofferne. Det har jeg derfor bedt mine folk i ministeriet om at tage op i partnerskabet for miljøfarlige stoffer. Det mener vi er det rigtige sted at gøre dette.

MILJØFARLIGE STOFFER I VANDMILJØET

For der er desværre problemer med miljøfarlige stoffer mange steder, bl.a. pga. historiske udledninger. Det ændrer vi desværre ikke på én dag.

Det mest effektive er at begrænse stofferne ved kilden. Det kan f.eks. være ved at forbyde de skadelige stoffer i produkterne. Men vi skal også finde kilderne til forureningerne og rense for stofferne, fx ved virksomhedernes udledning.

AFRUNDING

For at opsummere vil jeg derfor nu sætte følgende i gang:

1. Miljøministeriets eksperter skal sammen med EU-Kommissionens eksperter se på EU's regler for import af farligt affald til nyttiggørelse - kan de strammes.
2. Ift. vejledningen om udledninger har jeg bedt om et opdateret naboljek, så vi får mere at vide om, hvordan man håndterer det i andre lande i EU.

3. Og så vil ministeriet se på muligheden for at skærpe kravene til de værste stoffer i de vandområder, hvor der allerede er for mange stoffer.

Tak for ordet.